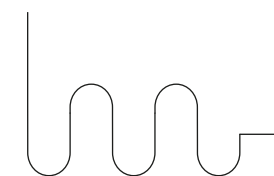

februari 2023

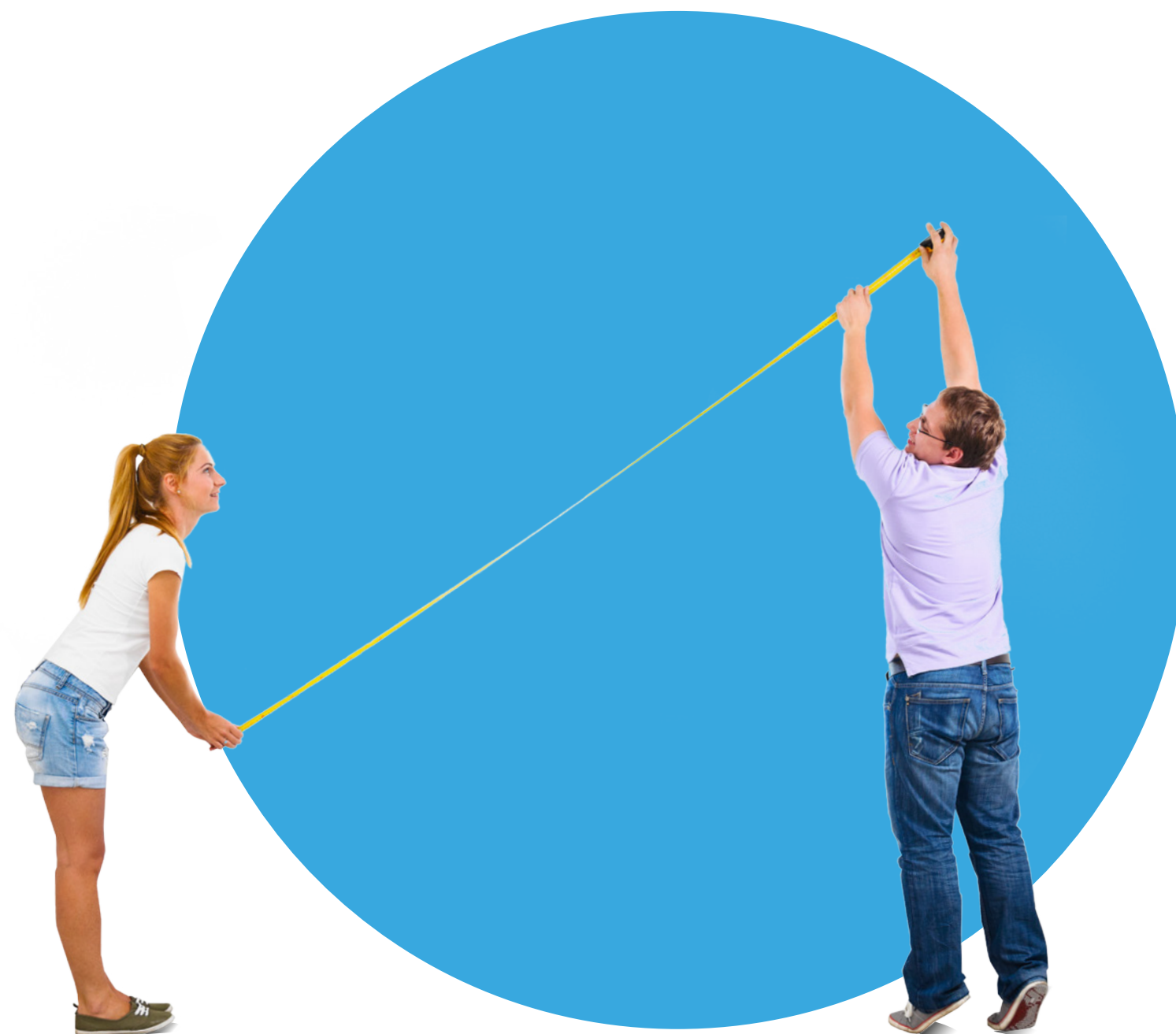
Noord-Holland Noord

Eerste voortgangs- rapportage RES

3,6 TWh duurzame energie
in 2030

Samen continueren en versnellen

Inleiding

Zicht houden op voortgang

Dit is de eerste voortgangsrapportage van de Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Noord na oplevering en vaststelling van de RES 1.0 in juli 2021 en het uitvoeringsprogramma eind 2021/begin 2022.

In dit document wordt zicht gegeven op de status van de uitvoering, of er bijsturing nodig is en wanneer de Herijking van de RES (2.0) nodig zal zijn.

Iedere 2 jaar

Het Nationaal Programma RES (NPRES) heeft met de 30 RES-regio's afgesproken dat iedere twee jaar de voortgang wordt gerapporteerd in een voortgangsrapportage (2023, 2025 etc.). De rapportage komt in de plaats van de tweejaarlijkse Herijking van de RES. De RES-regio's bepalen zelf wanneer een Herijking van de RES 1.0 nodig is. De Voortgangsrapportage RES NHN wordt in het eerste kwartaal van 2023 vastgesteld door de colleges van gemeenten en provincie. De waterschappen bieden de rapportage ter kennisname aan de besturen aan.

Doel voortgangsrapportage

Het doel van de voortgangsrapportage is het beantwoorden van de vraag of de regio op koers ligt voor het RES-bod 2030 (de ambitie van 3,6 TWh) voor de opwek van hernieuwbare energie. In de Regionale Structuur Warmte (RSW) zijn werkafspraken gemaakt over het omgaan met bovenlokale warmtebronnen. Deze bronnen maken geen onderdeel uit van het RES-bod en zijn zodoende niet opgenomen in deze rapportage.

Basis voortgangsrapportage

Deze voortgangsrapportage is gebaseerd op de volgende bronnen:

- de monitor RES Noord-Holland Noord;
- bijeenkomsten met volksvertegenwoordigers, stakeholders, inwoners, bestuurders en ambtenaren betrokken bij de RES NHN;
- enquêtes onder volksvertegenwoordigers ambtenaren en stakeholders RES NHN.

Conclusies

Introductie

Om te beoordelen of de regio op koers ligt is er gekeken naar verschillende onderwerpen.

De belangrijkste onderwerpen zijn: doelbereik, concretiseren van zoekgebieden, verankeren in omgevingsbeleid, participatie en lokaal eigendom en vergunningen.

Inzicht in deze onderwerpen zorgt voor een breed perspectief op de haalbaarheid van het RES-bod.

De onderwerpen komen overeen met de hoofddoelen uit het Uitvoeringsprogramma RES.

Operationele doelen uitvoeringsprogramma

2022

zoekgebieden verankerd in omgevingsbeleid (omgevingsvisie/ bestemmingsplan)

2022

beleid voor participatie en financiële participatie

2023

zoekgebieden in omgevingsplan

2025

alle vergunningen verleend

Doelbereik

Ten opzichte van de RES 1.0 is er grote groei van opwek zichtbaar. Deze groei is grotendeels toe te schrijven aan de realisatie van het windpark Wieringermeer.

Gemeenten kunnen nog niet garanderen dat vergunningen voor zon op tijd worden verleend. Hetzelfde geldt voor het tijdig aanvragen van vergunningen voor wind bij de provincie. Netcongestie speelt hierbij een grote rol.

Het tijdig realiseren van de ambitie van grootschalig zon op dak (bijna 60% van de ambitie) is om verschillende redenen een uitdaging: het betreft grote aantallen, de gemeente heeft beperkte sturingsmogelijkheden en netcongestie speelt ook hier een grote rol.

Concretiseren van zoekgebieden

De gebiedspaspoorten van de zoekgebieden geven nog te beperkt informatie om op alle thema's te monitoren wat de status is. Gemeenten, waterschappen en provincie zijn bezig met het concretiseren van zoekgebieden. Het uitwerken hiervan in projectlocaties is veelal gericht op het opstellen van beleidskaders en nog beperkt op concrete projecten.

Er zijn OER trajecten (Opwek energie op rijksgrond) gestart langs de A7 en A9, in het maritiem gebied in Den Helder en voor het integraal Zonneproject Wieringerhoek. Daarnaast doen LTO en NMF een inventarisatie voor nieuwe zoekgebieden wind.

Bovengenoemde ontwikkelingen kunnen leiden tot aanpassingen van zoekgebieden en/of nieuwe zoekgebieden. Daarnaast zijn er drie nieuwe zoekgebieden benoemd. De exact status hiervan is nog niet bekend.

Verankeren omgevingsbeleid

Gemeenten in de regio zijn bezig met het verankeren van de zoekgebieden in het omgevingsbeleid. Dit wordt gedaan op verschillende manieren (bijv. via gebiedsvisie, omgevingsplan of omgevingsverordening). Daar waar dit nog niet wordt gedaan, zijn gemeenten bezig maar is (nog) onbekend hoe ver zij hiermee zijn.

Participatie en Lokaal eigendom

Het realiseren van lokaal eigendom/ financiële participatie, vergt aandacht vanuit gemeenten en provincie. Momenteel zijn er vanuit gemeenten geen concrete voorbeelden hoe het streven naar lokaal eigendom wordt ingevuld. Een voorbeeld vanuit de provincie is het ondersteunen van energiecoöperaties.

Gemeenten hebben veelal geen specifiek participatiekader voor de RES opgesteld of zijn hiermee bezig. Het gaat hierbij om kaders voor het betrekken van stakeholders en inwoners bij de RES. Wel zijn er in diverse gemeenten algemene participatiekaders opgesteld. In sommige gevallen kunnen de algemene participatiekaders ook toepasbaar zijn voor de RES. In hoeverre dit op dit moment het geval is, is nog onbekend.

Communicatie

Er is vanuit volksvertegenwoordigers en stakeholders behoefte aan meer inzicht in wat de gemeente doet op gebied van de RES. Zij wensen meer communicatie en transparantie.

Ligt Noord-Holland Noord op koers voor RES-bod 2030?

Het is nog te vroeg om te zeggen of de regio het bod wel of niet gaat halen. Het is zichtbaar dat de gemeenten in de regio bezig zijn met de uitvoering. Er is groei in opwek zichtbaar, maar deze is vooral gebaseerd op de realisatie van het windpark Wieringermeer.

Er is gezamenlijk behoefte om in te zetten op de uitvoering en deze te continueren en versnellen waar het kan om het RES-bod te realiseren.

Continueren en versnellen

Gemeenten in de regio zien kansen om de uitvoering te helpen en/of te versnellen door:

- duidelijk beleid en/of kaders voor participatie en financiële participatie (c.q. lokaal eigendom);
 - een efficiënt proces voor vergunningverlening;
 - eenduidig beleid vanuit de provincie;
 - het programmeren samen met de netbeheerder(s);
 - het ontwikkelen van een actueel beeld over de status van de zoekgebieden;
 - Een strategische aanpak voor Zon op dak
- De provincie biedt gemeenten al veel ondersteuning bij de uitvoering. De provincie wil deze ondersteuning uitbreiden en inventariseert met gemeenten en waterschappen wat er nodig is (zie pagina 12-13 voor nadere omschrijving).

Het waterschap concentreert zich onder meer op:

- opwek hernieuwbare energie op eigen assets
- beschikbaar maken van aquathermie oplossingen

Conclusie: Herijking RES in 2024 en nieuwe afspraken

In 2023 ligt de aandacht op het continueren en versnellen van de uitvoering. De huidige kaders uit de RES 1.0 bieden daarvoor voldoende ruimte.

De voortgang in de zoekgebieden geeft aanleiding om dit jaar te starten met het proces van de Herijking RES (2.0). Er wordt gekoerst op vaststelling van de Herijking RES (2.0) in 2024.

Niet alle operationele doelen uit het uitvoeringsprogramma zijn behaald. Dit gaat om de doelen 'zoekgebieden verankerd in omgevingsbeleid in 2022' en 'beleid voor participatie en financiële participatie in 2022'. Dit geeft aanleiding om tot nieuwe gezamenlijke afspraken te komen voor deze doelen.

Om de ambitie voor Zon op dak tijdig te realiseren lijkt het wenselijk om een strategie op te stellen. In 2023 wordt hier gezamenlijk uitvoering aan gegeven.

2023: continuëren en versnellen

Continueren en versnellen

Een belangrijke conclusie is dat de kaders van de RES 1.0 tot en met Herijking in 2024 ongewijzigd kunnen blijven en dat de komende periode de aandacht ligt op de uitvoering en het tijdig verlenen van vergunningen. Om de uitvoering te continueren en te versnellen wordt er een drietal besluiten voorgesteld:

Voorgesteld besluit 1: **Herijking RES (2.0) in 2024**

Overwegende dat:

er verschillende ontwikkelingen zijn die kunnen leiden tot aanpassingen van zoekgebieden en/of nieuwe zoekgebieden, leidt dit tot het voorgestelde besluit: de Herijking RES (2.0) in 2024 vast te stellen

Voorgesteld besluit 2: **Behalen operationele doelen uit het Uitvoeringsprogramma in 2023**

Overwegende dat:

ondanks inspanningen de deadlines van de operationele doelen uit het uitvoeringsprogramma 'zoekgebieden verankerd in omgevingsbeleid in 2022' en 'beleid voor participatie en financiële participatie in 2022' niet gehaald zijn, leidt dit tot het voorgestelde besluit om als regio: deze doelen te behalen in 2023 en elkaar als gemeenten, waterschappen en provincie actief aan te spreken in geval van het niet of niet tijdig behalen van deze doelen.

Voorgesteld besluit 3: **Continue monitoring voortgang**

Om de voortgang van de uitvoering te kunnen blijven monitoren is het voorgestelde besluit om in elk Bestuurlijk Overleg NHN XXL de volgende punten te bespreken:

- de actuele status van de zoekgebieden;
- de voortgang van de uitvoering aan de hand van de ingevulde gebiedspaspoorten;
- het proces van de Herijking RES (2.0).

Inzicht hierin helpt om met elkaar te kunnen concluderen of de regio op koers ligt of dat bijsturing nodig is.

Aanvullende acties om uitvoering te versnellen en waarborgen

De voorgestelde besluiten leiden tot de volgende acties in 2023 (naast de al lopende activiteiten)

Door gemeenten

- Actueel houden gebiedspaspoorten (met ondersteuning RES organisatie)
- Blijvende aandacht voor communicatie over de voortgang aan raad en inwoners
- Waar nodig: zorgen voor voldoende capaciteit voor de uitvoering
- Opstellen van een strategie Zon op dak met hulp van provincie en RES-organisatie
- In samenwerking met provincie en waterschappen zorgen voor voortgang op infrastructurele projecten ten behoeve van de realisering van zoekgebieden

Door provincie

De voorgestelde extra ondersteuning wordt in samenwerking met gemeenten en waterschappen uitgewerkt en kan bestaan uit:

- Eén loket: In het loket kunnen alle provinciale regels/beleid die voor een RES-zoekgebied of wind/zon project gelden in beeld gebracht worden
- Ontwikkelteam waar experts met kennis en ervaring op gebied van met name project- en procesmanagement, ruimtelijke inpassing en vergunningprocedures zitten. Het ontwikkelteam kan deel uit maken van het zgn. provinciaal loket.

- Onafhankelijke kwartiermaker wind en zon die gemeenten/initiatiefnemers ontzorgt en bemiddelt
- Ondersteunen gemeenten bij het opstellen van een strategie Zon op dak
- Versnelling vergunningprocedure wind vanuit bevoegd gezag rol; waaronder coördinatieregeling
- Onderzoek (laten) doen en kennis ontsluiten. Denk bijvoorbeeld aan: onderzoek natuur-inclusieve energietransitie, gezondheid in relatie tot windturbines of voorkomen faunaslachtoffers windturbines
- In samenwerking met gemeenten en waterschappen zorgen voor voortgang op infrastructurele projecten ten behoeve van de realisering van zoekgebieden

Door waterschappen

- Onderzoek naar opwek hernieuwbare energie eigen assets
- Beschikbaar maken van aquathermie oplossingen
- In samenwerking met provincie en gemeenten zorgen voor voortgang op infrastructurele projecten ten behoeve van de realisering van zoekgebieden

Door RES organisatie

De RES organisatie gaat door met de al lopende activiteiten en vervult een aanjagende functie met een nog stevigere inzet op de uitvoering.

Daarnaast blijft de organisatie zorg dragen voor:

- de verbinding met netbeheerders en relevante stakeholders;
- communicatie, kennisdeling en monitoring;
- organisatie van overleggen;
- ondersteunen van provincie en gemeenten bij het opstellen van een strategie Zon op dak.

Door netbeheerders

Acties op infrastructuur:

- In samenwerking met provincie, gemeenten en waterschappen zorgen voor voortgang op infrastructurele projecten ten behoeve van de realisering van zoekgebieden waarbij soepele grondverwerving en/of vergunningstrajecten bij bevoegd gezag kan leiden tot kortere doorlooptijden.
- Gezamenlijk met bevoegd gezag verkennen van netimpact beperkende maatregelen per zoekgebied

- In samenwerkingsverband met de Taskforce E-infra werken provincie, gemeenten en netbeheerders samen aan vraagstukken op het gebied van netcongestie

Ontwikkelaars, stakeholders en inwoners

Deze voortgangsrapportage gaat over de rol van de overheden en netbeheerders in de uitvoering van de RES. Maar zonder ontwikkelaars, energiecoöperaties, stakeholders en betrokken inwoners komt er geen project van de grond. Samenwerking is en blijft daarom cruciaal om de doelen te behalen. Participatie en communicatie zijn daarbij van groot belang.

Voortgang in de deelregio's

Voortgang zoekgebieden deelregio Alkmaar★

★ Over de niet genoemde zoekgebieden zijn soms wel gesprekken gevoerd maar zijn nog geen concrete initiatieven uit voortgekomen

Alkmaar en Heiloo zoekgebied 22 en 24 – Boekelermeer

Gemeenten Alkmaar en Heiloo werken samen om de mogelijkheden te onderzoeken om 3 extra windturbines te realiseren in zoekgebieden 22 en 24: bedrijventerrein Boekelermeer Alkmaar-Heiloo.

De Omgevingsdienst heeft advies uitgebracht m.b.t. de beoordeling van de thema's geluid, externe veiligheid en natuur. Met HVC als mogelijke ontwikkelaar wordt de businesscase verkend.

Alkmaar generiek zoekgebied Zon langs infrastructuur

Het project energieleverend geluidscherm met zonnepanelen langs de Schagerweg (N245), Huiswaarderweg (n245) en Nollenweg (N508) bevindt zich in de realisatiefase.

Dijk en Waard zoekgebied 4 - Wind langs N245, Zon rond Breekland.

In overleg met de provincie en samen met gemeente Schagen wordt een gebiedsvisie voorbereid voor de windlocatie langs de N245 in Oudkarspel en de zonnevelden om Breekland.

Dijk en Waard zoekgebied 6 - Wind en Zon op Alton

De Ondernemersvereniging Alton is samen met HVC bezig met onderzoeken naar de mogelijkheid van windenergie op Alton. Daarnaast is een zonne-projectontwikkelaar bezig met het voorbereiden van een omgevingsvergunningaanvraag voor een zonneveld van 6ha.

Dijk en Waard zoekgebied 20 - Zonnevelden in omgeving Zuiderdel

OverMorgen is bezig een gebiedsvisie op te stellen voor een nadere invulling van dit zoekgebied.

Uitgeest zoekgebied 27 en 30

Energiecoöperatie DUEC uit Uitgeest heeft een omgevingsvergunning ingediend voor een zonneweide van ongeveer 10 Hectare in zoekgebied 27 en 30

Voortgang zoekgebieden deelregio Westfriesland

Regio Westfriesland heeft 19 zoekgebieden met de ambitie om hierin 0.7 TWh aan duurzame energie op te wekken tot 2030.

De focus ligt in Westfriesland vooral op zonne-energie op daken en land. Vooralsnog zijn er geen concrete acties binnen de zoekgebieden. Deze concretisering vindt vanaf mei 2023 plaats. Er is gekozen om eerst richting te bepalen hoe zon- en windenergie ingepast moet worden in het landschap. Dit betekent dat in Westfriesland ingezet wordt op de volgende projecten waar met trots aan is gewerkt door de deelregio.

Beleidskader zon- en windenergie Westfriesland

Op dit moment ligt het concept beleidskader zon- en windenergie Westfriesland ter inzage voor reactie. In mei/ juni wordt het beleidskader te vaststelling voorgelegd aan

de Westfriesse raden. Hiervoor is een brede consultatie doorlopen waarin stakeholders, inwoners, experts zijn geconsulteerd via bijeenkomsten en enquête. In samenwerking met RHDHV zijn kaders opgesteld op de volgende onderwerpen;

1. Participatie (Procesparticipatie, Financiële participatie en Participatieplan)
2. Landschappelijke beleidsregels (algemeen en landschap-specifiek)
3. Nettoets
4. Regels t.a.v. indieningsproces voor initiatiefnemers

Doel duidelijkheid te geven aan gemeenten, initiatiefnemers en inwoners hoe Westfriesland ruimte wil geven aan initiatieven voor zon- en windprojecten. En, om het proces daartoe efficiënt in te richten.

OER-traject zon langs de A7 bij Abbekerk

(potentie 5MW)

Inmiddels is dit zonneproject een nieuwe fase ingegaan nadat het project gegund is aan een marktpartij. De marktpartij gaat in overleg met betrokken partijen dit project uitvoeren. Participatie (zowel proces als financiële) met de directe omgeving maakt onderdeel uit van dit project. Opwek potentie van 5MW

Integraal zonneproject Wieringerhoek, zonneatollen in IJsselmeer

(potentie van 1,1 TWh)

Inmiddels zijn betrokken overheden gestart met een voorverkenning vanuit het OER (opwek energie op Rijksgronden).

Betrokken overheden zijn de diverse departementen, provincie en betrokken gemeenten. Onderdeel van deze voorverkenning is een inventarisatie van de verschillende beleidsambities en -doelen.

Jaagweg grootschalige opwek van zon

Op de locatie van het voormalige bedrijventerrein Distriport lopen gesprekken om een zonneweide te realiseren.

Deze gronden zijn in eigendom van de provincie. De gemeente Koggenland onderzoekt of deze in eigen beheer gerealiseerd en geëxploiteerd kan worden. Uitgangspunt op dit moment is een zonneweide van maximal 66 hectare met een potentie van 50 MW.

Voortang in zoekgebieden deelregio Kop van Noord-Holland

De gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel onderzoeken gezamenlijk de trajecten:

- Zon op grote daken
- Solar carport Noordzeekust
- Verduurzaming bedrijfsterreinen

Den Helder: Verkenning mogelijkheden OER:

- Nieuw Haven (zoekgebied) en MVK De Kooij
- N9

Schagen:

- Aanhaken bij verkenning mogelijkheden OER: N9
- Actualisatie van Beleid voor zonneparken afgerond en ligt nu ter inzage voor zienswijzen. Met nieuw beleid zijn er mogelijkheden gecreëerd voor zonneparken in de RES-zoekgebieden en voor kleinere velden (tot 2ha) bij agrariërs
- Inventarisatie solar-carports gestart
- Eerste micro-windturbine (opbrengst ongeveer 50.000kwh) is geplaatst bij een agrariër en meer aanvragen zijn gedaan

Zoekgebieden Hollands Kroon

- Zon A7: OER traject. Zoekgebied is aanbesteed en zit in de projectfase
- Afsluitdijk: geen ontwikkelingen
- Wieringerhoek: voorverkenning OER-traject van start

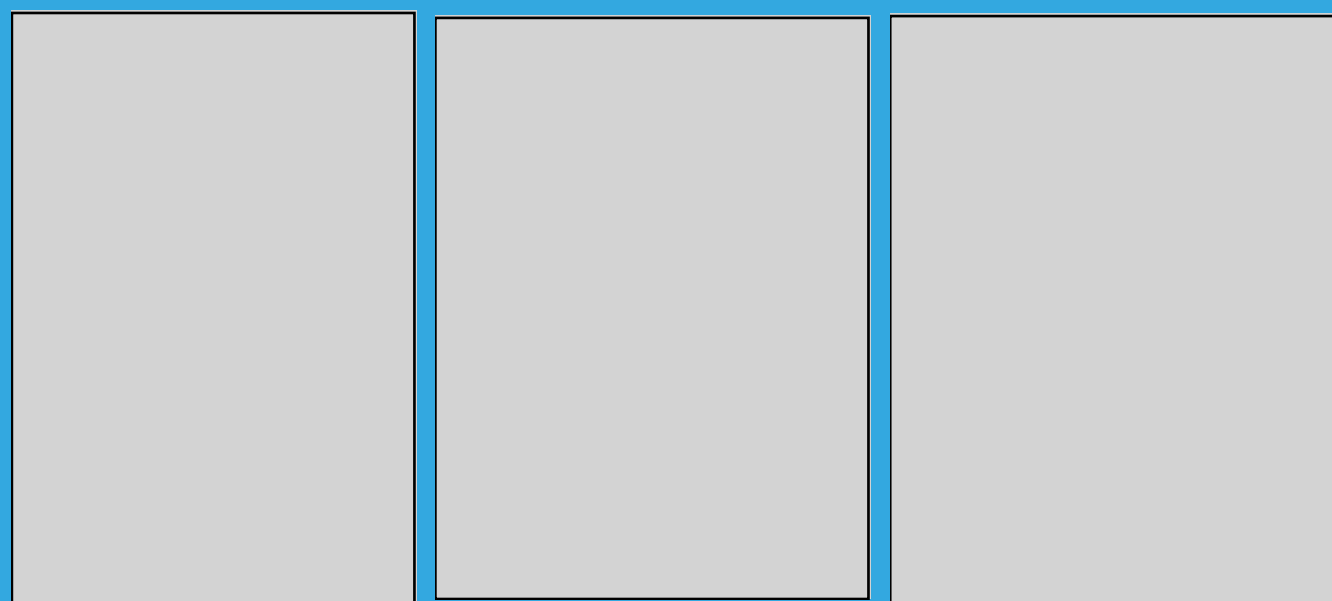
Texel

Op dit moment vinden er twee onderzoeken plaats naar de mogelijkheid van een aantal solarcarports. Ook de locaties aan de kust die zijn opgenomen in de RES-monitor worden hierin meegenomen.

Bijlagen

Colofon

Analyses en ondersteuning:

Royal Haskoning

Design:

Beautiful Minds

Meer informatie is te vinden op

www.energieregionh.nl

februari 2023

Disclaimer copyright

De samenstellers van dit document hebben datgene gedaan wat redelijkerwijs van hen kan worden gevergd om de rechten van de auteursrechthebbende op de beelden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de samenstellers van het uitvoeringsprogramma wenden. Graag nemen wij dan de juiste bronvermelding op en zullen op verzoek zo snel mogelijk informatie en beeldmateriaal verwijderen indien daarvoor gegronde redenen bestaan.

Disclaimer inhoud

De inhoud hiervan is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de inhoud van dit document kunnen geen rechten worden ontleend. De programmaorganisatie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortkomt uit informatie in dit document.